

Insallah...

Όταν-πρώτα ο Αθλάχ- το Πακιστάν γητώσει από τις ποδιτικές αναταραχές, τον ισλαμικό φανατισμό και τις τρομοκρατικές ενέργειες, θα καταξιωθεί ως ο απόλυτος προορισμός περιπέτειας στην κεντρική Ασία.

ΑΚΗΣ ΤΕΜΠΕΡΙΔΗΣ Α.Τ., ΒΟΥΛΑ ΝΕΤΟΥ —

Είναι 05:45 τα ξημερώματα, με τη θερμοκρασία στους 37°C. Ξυπνάμε μούσκεμα στον ιδρώτα και γύρω από τη σκηνή διακρίνουμε μόνο σίδερα φυλακής. Μας έχουν συλλάβει; Οχι. Απλώς έχουμε βρεικατάλυμα μέσα στο αστυνομικό τμήμα του Τζακομπαμπάν, μίας πόλης στην επαρχία Σιντ του Πακιστάν.

Από το ιρανικό τμήμα του Μπαλοτσιστάν είχε ξεκινήσει το... φλερτ μας με την αστυνομία. Η περιοχή αυτή εκατέρωθεν των συνόρων Ιράν-Πακιστάν είναι το μεγαλύτερο κέντρο διακίνησης οπίου στην κεντρική Ασία. Μεμονωμένες περιπτώσεις απαγωγών κάποιων τουριστών (που, βέβαια, έχουν προβληθεί υπέρ το δύον από τα Δυτικά μίνια) και σποραδικές ένοπλες διαμάκες ανάμεσα στις νομαδικές φυλές της περιοχής έχουν αναγάγει το Μπαλοτσιστάν σε φόρο και τρόμο των ταξιδιωτών. Μπαίνοντας στο Πακιστάν, βρίσκεσαι στον Τρίτο Κόσμο. Για 650 χλμ. συναντάς μόνο υπερφορτωμένα φορτηγά Bedford-διακοσμημένα σαν κινητά παλάτια- και σκονισμένα χωράφια γεμάτα κάρα. Μόνο άντρες κυκλοφορούν έξω, όλοι τους ενδέδμενοί με «σαλβάρ-καμί», το θηρικό ένδυμα της χώρας, ΗΚουέτα, πρωτεύουσα του Μπαλοτσιστάν, δίπλα ακριβώς στα σύνορα με το Αφγανιστάν, μοιάζει με πολιορκημένη πόλη. Μετά τις αιματηρές εξεγέρσεις του περασμένου Δεκεμβρίου, που αικολούθησαν τη δολοφονία της πρώην πρωθυπουργού, Μπεναζίρ Μπούτο, οδοφράγματα έχουν στηθεί παντού. Περπατάς και σκοντάφτεις σε κάνες κινέζικων αιυτόματων οπλων...

Από το διαβότο πέρασμα του Μπολάν, που συνδέει το Κανταχάρ του Αφγανιστάν με το Καράτσι, ταξιδεύεις πάντα με ένοπλη συνοδεία μέχρι το Μουλτάν. Καθυστερείς εκνευριστικά περιμένοντας το ένα περιπολικό να σε παραδώσει στο επόμενο, αλλά από ένα σημείο και μετά αισθάνεσαι VIP. Φαντάζεστε βραδινή βόλτα στην πόλη με συνοδεία τριών ενόπλων αστυνομικών;

Karakoram highway!

Το Ισλαμαμπάντ είναι κάτισαν την Μπραζίλια, με τεράστιες λεωφόρους να ενώνουν τους διάφορους τομείς της, αμέτρητα πάρκα και ένα φουτουριστικής έμπνευσης τζαμί. Προσωπικό όνειρο του εθνάρχη του Πακιστάν, Μοχάμεντ αλ Τζινά, σχεδιάστηκε από έναν Έλληνα πολεοδόμο, τον Κωνσταντίνο Δοξιάδη, και κτίστηκε από το '61 και μετά δίπλα στο Ραουσάλπιντη. Από εκεί ξεκίνησε, ουσιαστικά, η μεγάλη μας περιπέτεια στον περιβόλο του «αυτοκινητόδρομο» Καράκορουμ. Γιατί περιβόλο; Διότι πρόκειται για ένα δρόμο μήκους 1.200 χλμ. που περνά ανάμεσα από τις οροσειρές των Ιμαλαΐων, του Καράκορουμ και του Παμίρ, φτάνοντας μέχρι το Κασγκάρ της Κίνας. Στα προχριστιανικά χρόνια από αυτήν την περιοχή είνε μεταδόθειό βουδισμός από την Ινδία στην Κίνα. Το 13ο αιώνα μ.Χ. από εκεί είχε περάσει ο στρατός του Τζένγκις Χαν, γιανα καταλάβει την Ινδική χερσόνησο και, βέβαια, από εκεί περνούσαν τα καραβάνια του Μάρκο Πόλο προς την Κίνα. Ο Καράκορουμ χαράξτηκε, επίτης ουσίας, πάνω στο δρόμο του μεταξιού. Οι ταξιδιώτης, στα βόρεια του Πακιστάν νομίζεις ότι αλλάζεις χώρα. Από το Αμποτάμπάν μέχρι το Γκιλγκιτ το τοπίο μεταβάλλεται συνεχώς. Στα πρώτα 300 χλμ. η κίνηση είναι απελπιτική. Συχνά ο δρόμος κατεβαίνει στις όχθες του Ινδού και από πάνω υψώνονται κατακόρυφοι βράχοι, συνθέτοντας ένα σκηνικό που κάθει την ανάσα. Ο δρόμος διασχίζει το Ίντους Κοχιστάν, μία άγρια, αντροκρατούμενη «χώρα», περιοχές της οποίας έχουν τους δικούς τους αρχηγούς και ινόμους. Μετά την κωμόπολη Τσίλας, αν σηκώσεις το βλέμμα σου, διακρίνεις το Νάνγκα Παρμπάτ, που φτάνει στα 8.125 μ. Αυτό είναι το δυτικό άκρο των Ιμαλαΐων. Για να το απολύσουμε από κοντά, ανεβάσαμε το Discovery στον πιο επικίνδυνο χωματόδρομο της κεντρικής Ασίας, στον οποίο κανονικά επιτρέπονται μόνο τοπικά τζιπ.

Στο βωμό της ασφάλτου

Έπειτα από τρεις ώρες με κομιένη πνηνανάσα -μιας και συχνά ισορροπείς στην κόψη του γκρεμού- φτάσαμε σε ένα χωρί σαν εποφωλάτα στα 2.666 μ. Δύο ώρες περπάτημα από εκεί είναι το Fairy Meadow, ένα ξέφωτο στα 3.300 μ. από το οποίο νομίζεις ότι μπορείς να αγγίξεις το Νάνγκα Παρμάτ, το «βουνό δολοφόνου». Όμως, δεν μπορείς. Πάνω από 30 άνθρωποι έχουν σκοτωθεί, για να φτάσουν στην κορυφή αυτήν και πολύ λιγότεροι τα κατάφεραν από το 1953 μέχρι σήμερα.

Το Γκίλγκιτ είναι το εμπορικό σταυροδρόμι του Καράκορουμ, μια ολοζώνταν πόλη σήμερα στην οποία οι ταξιδιώτες πάρνουν συνήθως μια ανάσα, πριν το ρίξουν στο trekking. Από το Γκίλγκιτ, ο Καράκορουμ ακολουθεί ανατολική πορεία προς τα σύνορα της Κίνας. Όταν μπαίνεις στην κοιλάδα Χούντζα, κάτι αισθάνεσαινα αλλάζει. Τα πρόσωπα είναι πιο φιλικά. Στη νότια όχθη του ποταμού ζουν οι Ναγκίρ, στη βόρεια οι Χούντζα. Κάποτε δύο ανεξάρτητα βασίλεια που πολεμούσαν μεταξύ τους και σήμερα μοιράζονται αρμονικά τις πηγές μιας άγονης κοιλάδας, που οπαί καταφέρουν να καλλιεργούν, χάρη σε εξελιγμένα αρδευτικά κανάλια που ανέπτυξαν μέσα στους αιώνες. Οι άνθρωποι εκεί λιγότεροι από 100.000 σε πληθυσμό- δεν αυτοπροσδιορίζονται ως Πακιστανοί. Πριν φτιαχτεί ο Καράκορουμ, μόνο με γαϊδούρια μπορούσες να φτάσεις στα μέρη τους. Η κοιλάδα Χούντζα ανέκαθεν θεωρούνταν επίγειος παράδεισος, και οι κάτοικοί της λεγόταν ότι είχαν βρει το μυστικό της μακροζωίας. Καθότι Ισμαΐλτες, εκφράζουντο πλέον ηπίο πρόσωπο του Ισλάμ. Δεν έχουν τζαμιά, ούτε και προσεύχονται δημοσίως. Θρησκευτικός πγέπτης είναι ο Καρίμ Αγά Χαν, ο ιρανικής καταγωγής πρίγκιπας, γνωστός για τις φιλανθρωπικές δραστηριότητές του. Η περιοχή είναι γεμάτη με πινακίδες του ιδρύματός του. Σχολεία, μουσεία, αρδευτικά έργα, τα πάντα οφείλονται στον 72χρονο κροίσο, που λέγεται ότι κατάγεται από την οικογένεια του Μωάμεθ. Αυτός κατέργησε τη μαντίλα και τους έμαθε να μορφώνονται. Το αποτέλεσμα; 99% των Χούντζα είναι σήμερα εγγράμματο.

Ακολουθώντας το δρόμο για το σοστ, περάσαμε από τοπία ασύληπτης ομορφιάς. Παγετώνες που φτάνουν μέχρι το δρόμο, κορυφές που μοιάζουν με λεπίδες και ένας έρημος δρόμος από κάτω, που κλείνει συχνά πυκνά από κατοικήσεις και πλημμύρες. Το ζήσαμε και αυτό στο χωρί Γκουλμίτ, όπου περιμέναμε μία μέρα να διανοίξουντο κατακρυμισμένο δρόμο, πίνοντας αλατισμένο τσάι παρέα με τους ντόπιους εθελοντές.

Στο Σοστ τελειώνει το Πακιστάν. Από εκεί ακολουθήσαμε τον έρημο, φθαρμένο ασφαλτόδρομο ανάμεσα σε ένα εκπληκτικό φαράγγι προς τον αυχένα Κούντζεραμπ, το σύνορο με την Κίνα. Αυτή είναι η στέγη του Καράκορουμ, σε υψόμετρο 4.730 μ. Μόνο γιακ (αγελάδες των Ιμαλαΐων) και άγριοι σκίουροι επιζουν εκεί. Όταν φτάσαμε στον αυχένα, χίονις. Περίεργο συναίσθημα... Να έμαστεν σαν αλπινιστές, όταν πριν από μία εβδομάδα θυνόμασταν στη ζέστη στην Ιδια ακριβώς χώρα. Στο συνοριακό φυλάκιο της Κίνας γνωρίζαμε ότι δεν μπορούσαμε να μπούμε. Θα μας κόπτιζε μια περιουσία και τρεις μήνες γραφειοκρατία, για να βγάλουμε αδειες για το αυτοκίνητο. Υποχρεωτικά πήραμε το δρόμο του γυρισμού...

Από το Γκίλγκιτ αποφασίσαμε να κάνουμε ένα μεγάλο κύκλο προς τα σύνορα του Αφγανιστάν και να διασχίσουμε το North West Frontier Province, την πιο επικίνδυνη περιοχή του Πακιστάν. Είκαμε τις αμφιβολίες μας, ωστόσο πήραμε το ρίσκο. Αυτός, εξάλου, ήταν ο μόνος τρόπος να φτάσουμε στις κοιλάδες των Καλάσα...

Ισπάτα!

«Ισπάτα, μπάγια» («καλημέρα, αδερφέ», έτσι σε χαιρετούν οι Καλάσα στο δρόμο. Στην Ελλάδα τους θεωρούμε μακριά αδέρφια μας- και οικικά τυχαία. Λένε ότι ο φυλή αυτή κατάγεται από τους στρατιώτες του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Μπορεί αυτό να μην έχει αποδειχτεί επιστημονικά, ωστόσο έχει ελάχιστη σημασία, από τη στιγμή που οι διοικούνται έτσι. Και όχι μόνο αισθάνονται, το δείνουν κιόλας. Είναι ανοιχτόκαρδοι και γλεντές, άντρες και γυναίκες. Πίνουν κρασί, χορεύουν, παντρεύονται από έρωτα και κάνουν λίγα παδιά, σε αντίθεση με τους μουσουλμάνους. Οι φυσιογνωμίες τους είναι οικίες σε μας, με φωτεινά χρώματα στο δέρμα, στα μαλλιά και στα μάτια. Όταν μιλάς μαζί τους, είναι σαν να τους γνωρίζες από χθες. Απίστευτο το πώς αυτήν η φυλή καταφέρει να επιβιώσει μέσα στην καρδιά του Ισλάμ, διατηρώντας τη δική της θρησκεία, τα δικά της έθιμα και γλώσσα. Στη θρησκεία τους κυριαρχούν οι έννοιες του αγνού και του μαρού. Ένας φιλίσυχος λαός περίπου 4.000 ανθρώπων, περικυλωμένος από ράτσες πολεμιστών, που έκαναν μεγάλες προσπάθειες να τους ξεσλαμίσουν. Όμως, αυτοί αντιστέκονται. Σήμερα, 10.000 μουσουλμάνοι συμβιώνουν με τους Καλάσα στις κοιλάδες Μπουμπούρ και Μπιρίρ. Οι Πακιστανοί τους αντιμετωπίζουν ως περίεργα όντα. Θεωρούν εύκολες τις γυναίκες τους, επειδή είναι πραγματικά όμορφες και ανοιχτόκαρδες, και ενίστε εισβάλλουν απρόσκλητοι στα σπίτια τους. Γι' αυτό κάποιοι Καλάσα είναι κακύποπτοι με τους ξένους. Μέχρι να τους πεις ότι είσαι «Πιουνάν». Τότε σου ανοίγουν τις πόρτες, για να σε κεράσουν τούρι και αποξηραμένα φρούτα, να σε φιλέψουν κρεμμυδόψωμο και τοπικό μανούρι, να σε κομψίσουν στα σπίτια τους. Οι Έλληνες, βλέπετε, τους έχουν βιοθήσει όλα αυτά τα χρόνια να μένουν αυτό που είναι, με πρωτεργάτη το Θανάση Λερούν, το δημοφιλέστατο στην κοιλάδα ως «Ατανά». Τον συναντήσαμε εκεί και μας φιλόξενησε για τέσσερις ημέρες. Μεγάλος ανθρωπιστής δάσκαλος. Ένας μοναχός εναλλακτικού τύπου που έχει αφιερώσει τη ζωή του στους ανθρώπους αυτούς. Τώρα ξέρουμε γιατί. Αν ζήσεις για λίγο στην κοιλάδα των Καλάσα και τους γνωρίσεις, νιώθεις σαννα έχεις βρει το νόημα της ζωής. Μια ζάνγκρι-λα, έναν επίγειο παράδεισο...

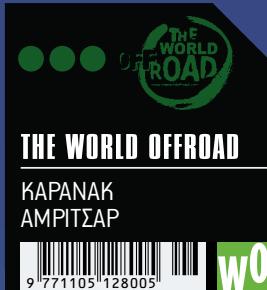

Hellenic Aid στους Καλάσα

Όλα ξεκίνησαν από ένα δάσκαλο, το Θανάση Λερούν, που επισκέφθησε για πρώτη φορά τους Καλάσα το 1994 και αποφάσισε να αφιερώσει τη ζωή του στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς τους. Ο Θανάσης δημιούργησε ένα με κερδοσκοπικό σωματείο, τους Έλληνες Εθελοντές, γιατίν της κατασκευής εργών υποδομής στην κοιλάδα Μπουμπούρ. Το 1998 ένας πλεοπλικός μαραθώνιος στην ΕΤ3 έδωσε μεγάλη ώθηση στο έργο των Ελλήνων εθελοντών, και ουσιαστικά έφερε κοντά τους το υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο, μέσω του προγράμματος Hellenic Aid, έκει εξασφάλισε σημαντικά κονδύλια για τους Καλάσα από το 2001 μέχρι σήμερα. Με ελληνικά χρήματα έχουν φτιαχτεί 24 έργα στην κοιλάδα: σχολεία, κέντρα μπρότης, αιτεία, αρδευτικά συστήματα και ένα πολιτιστικό κέντρο-κόσμημα, το Kalasha Dur. Ο «Ατανά», όπως τον αποκαλούν οι ντόπιοι, είναι ο φιλικός άγγελος των Καλάσα απλά και στόχος κάποιων μουσουλμάνων, που δε βλέπουν με καλό μάτι το έργο του.

“Οι φυσιογνωμίες τους είναι οικίες σε μας. Όταν μιλάς μαζί τους, είναι σαν να τους γνώριζες από χθες. ”

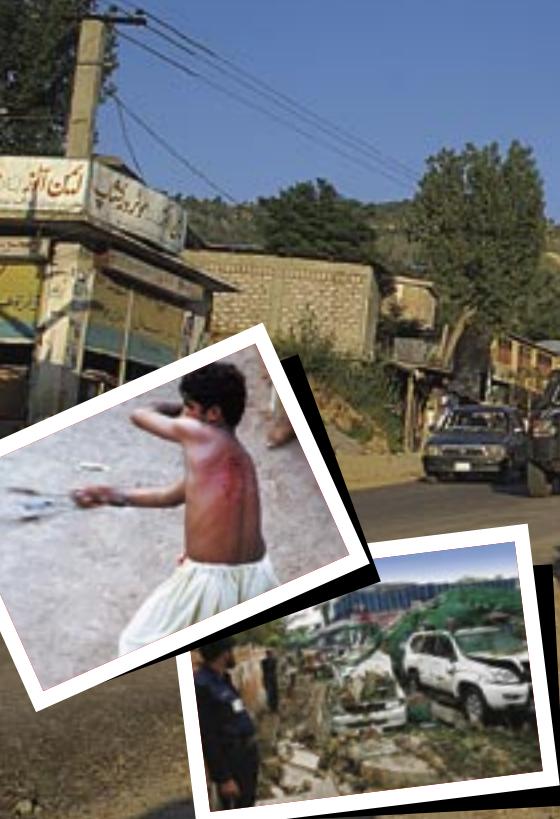

Μια χώρα σε αναβρασμό

Από το Τσιτράλ πήραμε μια βαθιά ανάσα και ταξίδέψαμε μέχρι το Πεσάγουαρ, το σταυροδρόμι αυτό με το Αφγανιστάν. Μια επίπονη διαδρομή που μας ανέβασε στο φοβερό και τρομερό πέρασμα λογούρι - στα 3.118 μ. - και από εκεί στην κοιλάδα ζουάτ, όπου στρατός και αστυνομία έχουν στηνώσει τα κέρια ψηλά, και την περιοχή έλεγχουν ένοπλοι ισλαμιστές, που κόβουν και ράβουν σε συνεργασία με τα λαμπτάν που έχουν εκδιωχθεί από το Αφγανιστάν. Όχι απλώς για να κρυφτούν, αλλά και για να αποσταθεροποιούν την χώρα, που τα τελευταία χρόνια είναι Νο 1 σύμμαχος των Αμερικανών. Εκεί υπήρχε η καρδιά της Αλ Κάιντα, και ο φαύλος κύκλος της τρομοκρατίας δε φαίνεται να έχει τέλος στο Πακιστάν. Βρισκόμασταν στο Ισλαμαμπάντ, όταν στα βόρεια του Πεσάγουαρ οι Αμερικανοί έριξαν πυραύλους σε υποτιθέμενο(;) κροσφύγετο Ταλιμπάν. Δώδεκα οι νεκροί, πιθανόν και κάποιοι αθώοι άνθρωποι ανάμεσά τους. Τη δεύτερη φορά, στο Ισλαμαμπάντ πάλι, γίναμε μάρτυρες της επίθεσης αυτοκτονίας στην πρεσβεία της Δανίας. Η Αλ Κάιντα ανέλαβε την ευθύνη. Όλες οι τρομοκρατικές ενέργειες οργανώνονται στο NWFP. Το αποτέλεσμα είναι ικόνος να έχει χωριστεί στα δύο. Στο Κοράνι, όμως, δεν υπάρχουν κείμενα μίσους. Η ήλειψη παιδείας και η φτώχεια κρύβονται πίσω από τον τρόμο.

Οι Ταλιμπάν-τους οποίους οι Αμερικανοί έξόπλισαν μετά το 1980 για τον πόλεμο με την πρώην ΕΣΣΔ- λέγεται ότι ελέγχουν και το εμπόριο ναρκωτικών στην περιοχή. Αυτό φέρνει πολλά χρήματα, τόσο στις συμμορίες τους όσο και στις εκείνους που συνεργάζονται μ' αυτές. Είνοτε με την απειλή όπλων. «Αμόρφωτοι, φτωχοί άνθρωποι, που δεν μπορούν να διαβάσουν καν το Κοράνι, γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης των εξτρεμιστών» μας λέει ένας πρώντη στρατιωτικός, «Αν θυσιαστείτε για το Ισλάμ, θα πάτε στον παράδεισο» έτσι τους πείθουν, και ζώνονται με εκρηκτικά, για να θέσουντελος στη ζώνη τους, παίρνοντας μαζί τους και αθώους, «Αν ήθελε η κυβέρνηση, θα έλυνε το θέμα σε τρεις ημέρες, αλλά δε θέλει» μας λέει ο ίδιος άνθρωπος, που θέλει να κρατήσει την ανωνυμία του. Όσο οι Αμερικανοί αλωνίζουν στην περιοχή, ο κύκλος της τρομοκρατίας δε θα κλείσει ποτέ, αυτό είναι το μόνο σήγουρο...

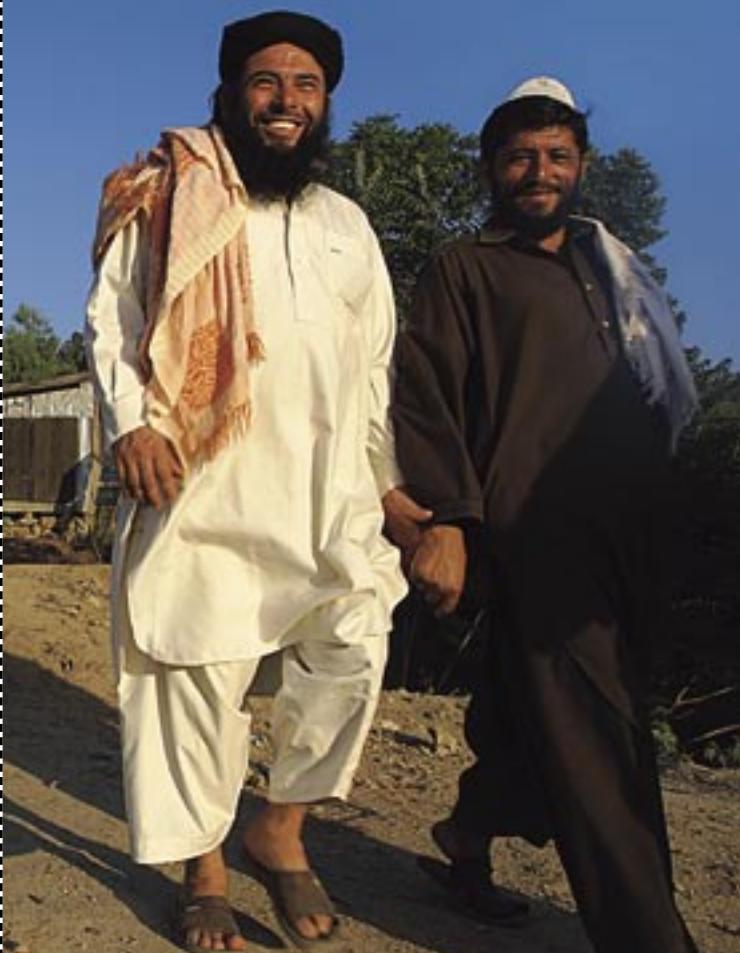
Όπως καταλαβαίνετε, με όλα αυτά που ακούγαμε, είχαμε μια αγωνία μέχρινα φτάσουμε στο Πεσάγουαρ. Οταν μπήκαμε στον αυτοκινητόδρομο για το Ισλαμαμπάντ, ανασάναμε με ανακούφιση. Ευτυχώς που δεν πάθαμε τίποτα διασχίζοντας την «άγρια δύση» του Πακιστάν...

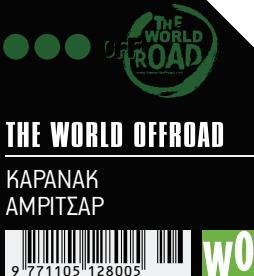

Γεύση από Ινδία

Το Λαχόρ είναι μόλις 30 χλμ. από τα σύνορα με την Ινδία. Θα μπορούσε να βρίσκεται, μάλιστα, στην επικράτειά της, αντού 1947 οι Βρετανοί τραβούσαν λίγο πιο δυτικά τη γραμμή που χώρισε τη δύο χώρες, δίνοντας στους μουσουλμάνους της πρώην αποικίας τη δική τους χώρα. Ως αποτέλεσμα, το Λαχόρ είναι η πιο «ινδική» πόλη του Πακιστάν, αλλά και ιστορικό, πολιτιστικό και καλλιτεχνικό κέντρο της χώρας. Εκεί βρίσκεται το πιο ονομαστό τζαμί του Πακιστάν - το Μπαντσάχι του 17ου αιώνα, που μεγαλύτερη παλιά αγορά, που χρονολογείται από την εποχή της δυναστείας των Μουγκάλ, και εκεί διατηρείται ζωντανός ο σουφισμός, το κίνημα των μυστικιστών μουσουλμάνων. Ήμασταν τυχεροί και άπτυχοι συνάμα που παρακολουθήσαμε την Ασούρα, την ετήσια τελετή αυτοτιμώριας, σε ένα χωριό έξω από το Λαχόρ. Είδαμε νέους του χωριού να φτάνουν σε έκταση μαστιγώντας τους εαυτούς τους με κοφτερές λεπίδες και πλημμυρίζοντας με αίμα τα πάντα γύρω τους. Παραλίγο να γίνουμε μάρτυρες ενός φονικού με πιστόλι, όταν ξέσπασε καβγάς ανάμεσα στους σούφι και τους ζλήγους σουνίτες που υπάρχουν στο χωριό. Αυτή είναι η πιο δυνατή εικόνα που μας έμεινε από το Πακιστάν, μια χώρα που - πιστέψτε μας - αδικείται από τα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Ξεχάστε τους εξτρεμιστές. Οι Πακιστανοί είναι από τους πιο εγκάρδιους ανθρώπους που μπορεί να συναντήσεις. Συντά γίνονται φορτικοί, θέλοντας να σου κάνουν το τραπέζι σήμερα σε φιλοξενίσουν στο σπίτι τους. Όσο για τη χώρα; Ποια άλλη συνδυάζει έρημο και Ιμαλάια στην ίδια επικράτεια;

Αποχαιρετίσαμε το Πακιστάν με νοσταλγία, παρακολουθώντας την εκπληκτική τελετή υποστολής της σημαίας στα σύνορα με την Ινδία, τα μοναδικά που παραμένουν ανοιχτά ανάμεσα στις δύο χώρες, εξαιτίας της χρονίας μεταξύ τους διένεξης στο Κασμίρ. Καθημερινά, λίγο πριν από τη δύση του ήλιου, επλέκτες μονάδες του πακιστανικού στρατού από τη μία και του ινδικού από την άλλη επιδίδονται σε μια θεατρική παράσταση γεμάτη βήματα της κόντης, βλέμματα και χειρονομίες που θυμίζουν Monty Python στα καλύτερά τους. Μια ήπειρος ολόκληρη - η Ινδία - είναι μπροστά μας... A. T. ➤➤➤

Ma, πού είναι γυναίκες;

ΤΗΣ ΒΟΥΛΑΣ ΝΕΤΟΥ

Στην αρχή δεν καταλαβαίνεις τι είναι αυτό που σε ενοχλεί στο Πακιστάν. Στην πορεία συνειδητοποιείς το γυατί και αναρωτίεσαι: «Πού πήγαν οι γυναίκες;». Μάλιστα. Έξω από τις μεγάλες πόλεις, οι εδάφιστες γυναίκες που συναντάς κυκλοφορούν με μπούρκα, που κρύβει μέχρι και τα μάτια τους. Οι άνδρες δουλεύουν, οι άνδρες κάνουν τα ψώνια του σπιτιού, οι άνδρες βγάζουν τα παιδιά να παίζουν. Οι γυναίκες; Τι άλλο, κρατούν το νοικοκυρίο, κρυμμένες από τα βλέμματα των ένων. Ακόμα κι αν κάποιος σας καλέσει στο σπίτι του, το πιο πιθανό είναι τη γυναίκα του να μην τη γνωρίσετε ποτέ. Αφήστε που μπορεί να σας... φάει και τη δική σας, χωρίς να το καταλάβετε. Μόνο στις κοιλάδες των Χούντα και των Καλάσα δε συμβαίνει αυτό, όπου οι γυναίκες μορφώνονται, δε χρειάζεται να είναι καλυμμένες κι δέχονται να τους κάνεις χειραψία.

Η χειρότερη και συνάμα πιο ενδιαφέρουσα εμπειρία για μια ξένη γυναίκα στο Πακιστάν είναι οι «κυύχες σούφι» στο Σαχ Τζαμάλ, ένα σουφικό ναό του Λαχόρ, όπου κάθε Πέμπτη μαζεύονται οι άνδρες (όχι ότι απαγορεύονται οι γυναίκες), βγάζουν τα παπούτσια τους, αράζουν στα μάρμαρα, πίνουν το χασισάκι τους και ακούνε για ώρες εκπληκτικούς μουσικούς να χτυπούν τα τύμπανα σε ξέφρενο ρυθμό (ο καλύτερος αύγχρονος μουσικός -ο Γκόνγκα Σάιν- είναι κουφός!). Όταν φτάσουν στην απόλυτη νιρβάνα, ρίχνουν και ένα δερβίσικο χόρο. Όλα αυτά συμβαίνουν σε έναν τραγικά μικρό χώρο, όπου δεν έχεις πού να σταθείς. Φανταστείτε, λοιπόν, αυτόν το ναό χωρίς φώτα, με 300 άνδρες να κανίζουν χασίς και μια ξένη κοπέλα να στριμώχνεται ανάμεσά τους με όλα τα βλέμματα στραμμένα πάνω της. Το μόνο που έχω να προσθέσω είναι ότι κάθε αρχή και δύσκολη. Τι σημαίνει αυτό; Θα ξαναπήγαινα!

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ DISCOVERY

Ένδειξη χιλιομέτρων: 79.080 χλμ.,
χλμ. ταξιδιού: 70.080, χλμ. διαδρομής: 5.648,
συνεφοδισμοί: 11, πίτρα ντίζετ: 788, πίτρα/100 χλμ.: 13,9

Παραπρόσεις: Δύσκολος ο μάνας αυτός για το Discovery. Στον κακοτράχιο δρόμο από Γκίλγκιτ προς Τοπράλ, ξεβιδώθηκε η βίδα του εμπρός αριστερού αμορτισέρ, με αποτέλεσμα να φαγωθεί το απουμινέιο όντα έδρανο που μας έφτιαξε η Jam Sport. Υστερά από μια πρόχειρη επισκευή, το αμορτισέρ βιδώθηκε στο εξουσιοδοτημένο συνεργείο Sigma Motors του Ισλαμαμπάντ. Εκεί έγινε και η αιλλαγή λθαίνων και φίτρων. Σε έλεγχο του κειρόφρενου, που δε λειτουργούσε από την Τουρκία, οποδείποτε ότι χρειάζεται στιγκάταση στο κεντρικό μονάδα ελέγχου. Στα 400 χλμ. αυτοκινητοδρόμου μέχρι το Λαχόρ, ο πίσω αριστερός δίσκος κόντεψε να πάρει φυτιά, εξατίτις κακής ρύθμισης των σιαγόνων του κειρόφρενου στο συγκεκριμένο συνεργείο. Στη Sigma Motors του Λαχόρ οι σιαγόνες αφαιρέθηκαν, και μας έδωσαν καινούργιες, παραδεχόμενοι το λάθος τους. Επιπλέον, τους ζητήσαμε να επέλγουν το πεντάλι του συμπλέκτη, που ενίστε παρουσίασε ασθενή επαναφορά. Στη διαδικασία εξαέρωσης αποδείχτηκε ότι χρειασόταν αντικατάσταση του master cylinder του πεντάλη. Ευτυχώς, είχαμε ένα εφεδρικό (μας το είχε στείρει η ΚΕΔΟ στη Νότια Αφρική...), και μας το άλλασσαν. Όχι μόνο δε μας χρέωσαν εργασία, αλλά μας πήγρωσαν και το ανταπλακτικό σε μετρότα, μιας και καλύπτεται από εγγύων.

FAQ

ΚΟΣΤΟΣ ΝΤΙΖΕΑ: 50,1 RP (ΡΟΥΠΙΕΣ), ΚΟΣΤΟΣ ΒΙΖΑΣ ΠΑΚΙΣΤΑΝ: 40 ΕΥΡΩ, ΣΥΝΔΕΣΗ ΙΝΤΕΡΝΕΤ/ΩΡΑ: 50 RP, ΚΑΡΤΑ SIM: 200 RP,

ΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΚΟΙΛΑΔΕΣ ΚΑΛΑΖΑ: 200 RP, ΜΠΟΥΚΑΛΙ ΝΕΡΟ 1,5 ΛΙΤΡΑ: 20 RP, ΙΞΟΤΜΙΑ: 1 ΕΥΡΩ = 107 RP

ΠΑΚΙΣΤΑΝ ΕΚΤΑΣΗ: 796.095 τ.χλμ. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 163.900.000 (ΟΗΕ, 2007) ΣΥΝΟΡΑ: ΙΡΑΝ, ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ, ΚΙΝΑ, ΙΝΔΙΑ ΤΗΑ. ΚΩΔΙΚΟΣ: +92

ΩΡΑ: GMT +5 ΓΔΩΣΣΑ: ΟΥΡΝΤΟ, ΑΓΓΛΙΑ, ΠΑΣΤΟ, ΣΙΝΤΙ, ΠΟΥΝΤΖΑΜΠΙ, ΜΠΑΛΟΥΤΙ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕ: Η ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΝΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ Η ΓΙΟΥΛΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΔΕ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕ: Η ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ: Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΝΑ ΒΑΛΕΙ ΤΑΞΗ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΜΕ ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

INFO: Πληκτρολογήστε www.theworldoffroad.com για να δείτε πού βρισκόμαστε τώρα!

5/5/2008, ημέρα 322η

Καραβάκ, 64.432 χλμ.:

Το μακρύ ταξίδι στην έρημο του Σιστάν-Μπαλούτσιστάν ξεκινά.

8/5/2008,

Σύνορα Πακιστάν, 65.554 χλμ.:

Τα σύνορα κλίνουν στις 3:30 μ.μ. Διασυντερέουμε πάρει με τους νταπικέρπεδες στο τελωνείο.

10/5/2008,

Κουέτα, 66.205 χλμ.:

Πολύς στρατός και τεράστια σγορά στην πρωτεύουσα του Μπαλούτσιστάν.

11/5/2008,

Τζακομπαμπάντ, 66.529 χλμ.:

Διασκίζουμε με αστυνομικά συνοδεία το πέρασμα Μπολάν και διανυκτερέουμε στο συνομικό ψήφιτης πόλης.

13/5/2008,

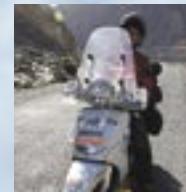
Γκούμπιτ, 68.333 χλμ.:

Ο Καράκορουμ κατακρηνίζεται από τα νερά ενός πογετώνα.

23/5/2008,

Πέρσιομα Κουντζεράμη, 68.551 χλμ.:

To Discovery στα 4.730 μ.μ. υψόμετρο!

13/5/2008,

Ισλαμαμπάντ, 67.537 χλμ.:

Βρίσκουμε ένατο κάμπινγκ στον τομέα Γέ6 με ένα ευρύ τη βραδιά.

18/5/2008,

Νάγκα Παρμπάτ, 68.078 χλμ.:

Καλύβα με θέα το «Βουνό-δοιοφόρο» στα 3.360 μ. μέσα στην παραδοσιακή εποχή της Αργεντινής.

20/5/2008,

Γκίλγκιτ, 68.164 χλμ.:

Συνταξέουμε με τον Μπόρις Βέλικαν, Κροάτη δημοσιογράφο που έφτασε εδώ με το σκούτερ Aprilia!

22/5/2008,

Γκούμπιτ, 68.333 χλμ.:

Ο Καράκορουμ κατακρηνίζεται από τη νερά ενός πογετώνα.

23/5/2008,

Πέρσιομα Κουντζεράμη, 68.551 χλμ.:

To Discovery στα 4.730 μ.μ. υψόμετρο!

26/5/2008,

Κοπλόύντα Καλάσα, 69.112 χλμ.:

Μας φιλοξενούν οι Ελλήνες Εθελοντές στο πολιτιστικό κέντρο Kalasha Dur.

30/5/2008,

Μπρος, 69.160 χλμ.:

Μένουμε χωρίς αμορτισέρ και φιλοξενούμαστε στη γραφεία αυτοκινήτων εταιρείας που σχεδίασε το τούνελ στο πέρασμα Λογούστρι.

2/6/2008,

Ισλαμαμπάντ, 69.574 χλμ.:

Όσο επισκευάζουμε το αμορτισέρ στη Sigma Motors, γίνεται η επίθεση αυτοκτονίας στην πρεσβεία της Δανίας.

3-6/6/2008,

Λαχόρ, 70.000 χλμ.:

Παρακολουθούμε τις εισετές μυστικιστών μυσουσλιμάνων (σαύρη) και γνωρίζουμε διάφορους ταξιδιώτες στο Regal Internet Inn, το αγαπημένο κατάλιπο των backpackers.

7/6/2008,

Αμπράρ, 70.080 χλμ.:

Παίρνουμε δύναμη στο χρυσό νταν των Σιχ και αποφασίζουμε να κινηθούμε προς το Κασμίρ.

